

עבודת השם

כרלת "יילא"

את הבהמה שוב אין זה נקרא אבר מן החי. אבל נח, שלא נצטווה על השחיטה, לכן כל זמן שהבהמה לא מתה לגמרי והו עדיין אבר מן חי ע"כ. וכאן, המחלוקת בין השבטים ליוסף הייתה, האם עד שלא ניתנה התורה בפועל אפשר להשתמש בקולא של בני ישראל.

"ועתה לכו ונהרגוהו, ונשליכוהו באחד הבורות, ואמרנו, חיה רעה אכלתהו!" (וישב לרב) צריך להבין, נכון שיוסף (לפי דרגתו) דיבר על השבטים לשון הרע שאוכלים אבר מן החי ומזלזלים בבני השפחות וחשודים בעריות, אבל וכי בגלל זה מגיע לו עונש כל כך חמור להרוג אותו ולהשליכו לבור כדי שימות שם? ברם לפי מה שאמרו רבותינו ז"ל בתלמוד (ערכין דף טו) שהמדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, יש לומר שלכן השבטים ישבו ודנו ופסקו עליו שחייב מיתה (ספרים). ועוד יש לומר, שהשבטים דנו את יוסף לפי רום מעלתם כי ממה שצרפו לאחר מכן את השכינה לעשרה כדי שאף אחד לא יגלה ליעקב את אשר נעשה, מוכח שהיו קדושי עליון וקשורים לה' יתברך, ולפי גדלותם כשחשד יוסף בהם שאוכלים איבר מן החי חשו השבטים שיוסף מוריד אותם ברוחניות, כי נגרמה להם חלישות בעבודת הבורא.

והראיה מאליעזר עבד אברהם שזכה להיכנס לגן עדן חי, מה שלא זכו אבות הקדושים, וזאת לא מחמת צדקותו, ולא בגלל חסידותו או מעשיו הטובים, אלא אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני חיי שרה ק"ט) שכאשר נפלה רבקה מהגמל נשרו בתוליה, יצחק חשד באליעזר שהוא גרם לכך. ולאחר מכן התברר על ידי המלאך גבריאל ששמר על הבתולים שמניקתה אשמה בכל זה. ומכיוון שהיה חשד על אליעזר, זכה להיכנס לגן עדן חי, והילקוט מוסיף וז"ל "והוא תמיהה גדולה שיצחק יצא מגן עדן חי ואליעזר נכנס לגן עדן חי" ע"כ.

"לכו ונמכרנו לישמעאלים, וידנו אלתהיבוי," (וישב לרב) האחים שמעו לעצתו של יהודה, למכור את יוסף לישמעאלים והיה ברעתם לעשות כך, בינתיים עד שהם אוכלים עברו אנשים מדיינים ע"י הבור, והוציאו את יוסף מן הבור, ומכרוהו לישמעאלים יצא איפוא שלמעשה לא מכרו האחים את יוסף כי מן השמים לא הניחו להם לעשות כדבר הזה, אעפ"כ נחשב להם הדבר לחטא, כאילו מכרוהו כי הייתה להם מחשבה כזאת, וגם גרמו לכך, ולכן לא נתחייבו השבים בעבירה של "וגונב איש ומכרו", כי לא הוציאו את מחשבתם לפרוע, ורק עוון גרמא היה להם, ומן השמים מנעו מהם לעשות מעשה חמור זה, זכות אבות עמדה להם. (רשב"ם)

"וישב יעקב, בארץ מגורי אביו בארץ, כנען." (וישב לרב) ביקש יעקב ליישב בשלווה, קפץ עליו רוגשו של יוסף. צדיקים מבקשים ליישב בשלווה. אמר הקב"ה: לא די לצדיקים מה שמתקן להם לעולם הבא אלא שמבקשים ליישב בשלווה בעולם הזה? (רש"י). מה חיסרון יש במה שביקש יעקב ליישב בשלווה ומדוע לא יאכל פירות מעשיו הטובים בעולם הזה ותהיה הקרן שמורה לו לעולם הבא? הרמח"ל ב"מסילות ישרים" פרק ט' כותב: "כי האדם לא למנוחה הוא בעוה"ז אלא לעמל וטורה, והיינו רק ע"י שהאדם מוותר על תענוג בעוה"ז ומתייגע בעבודתו יתברך. על ידי זה הוא נבנה ומשיג את שלימותו".

"אלה תלדות יעקב, יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אָחיו בצאן..." (וישב לרב) רש"י מקורו במדרשים כאן וכן בירושלמי (פאה א,א) מסביר כלל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו שהיו אוכלין אבר מן החי, ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים, וחשודים על העריות, ע"כ. שואלים המפרשים איך יתכן ששבטי י"ה יעשו מעשים כאלו אשר יוסף הביא את דיבתם רעה לפני אביהם? הרי הם היו גדורים בעריות, וכפי שרואים בהתנהגותם במעשה דינה שאמרו "הכזונה יעשה את אחותנו" (שם, וישלח לר, לא). גם הזוהר (בראשית, וישב, על הכתוב "ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם") שואל איך היו אוכלין אבר מן החי והיו עוברי על מצות ריבונם, שהרי ציווה על בני נח מצוה זו? אלא שיוסף כך אמר (לפי דעתו) ועל זה נענש, ע"כ.

המפרשים במקום אומרים הסברים על מנת להבין את המחלוקת בין יוסף לאחים (מובא ב"שפתי חכמי" ועוד) לגבי אבר מן החי השבטים חתכו חתיכה מבהמה אחר השחיטה בעודה מפרכסת וברין זה ישנו הברל בין נח שאסור לו האכילה, לבן ישראל שמוותר לו באכילה. הגמרא בחולין (לג ע"א) שואלת כיצד יתכן הדבר שיהא אסור נח ומותר לישראל? ומתרצת הגמרא בישראל בשחיטה תלוי הדבר, ולאחר ששחט

חג חנוכה
שנה!

16:14	כניסת השבת
17:17	צאת השבת
16:37	שקיעה
17:49	ר. תם
6:38	הנץ

הפטרה: "רני ושמחי בת ציון"

וַיִּקְחוּ אֶת־כֶּתֶנֶת יוֹסֵף; וַיִּשְׁחָטוּ שְׂעִיר עִזִּים, וַיִּטְבְּלוּ אֶת־כֶּתֶנֶת בָּדָם. (וישב לדלא) יתכן כי מה שיהודים סבלו במשך דורות מעלי לת הדם, דבר שאינו ניתן להסבר, כיצד אפשר לחשוך ביהודים בעלילה מגוחכת כזאת, שהם שותים דם אדם בעוד שאנו מצווים למלוח את הבשר כדי להוציא את דמו, שאפילו בשר במה עם דמו אסור לנו ואיך אפשר להעליל עלינו עלילה כזאת? אלא הרי זה בתור עונש בגלל הדם אשר טבלו בו את כתונת הפסים ורימו את אביהם סבלנו מעלילות שונות ומשונות במשך הרבה דורות (אמרי חן)

וְלֹא־זָכַר שְׂרֵי־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף, וַיִּשְׁכַּחֵהוּ. (וישב מינ) מפני שתלה בו יוסף לזכרו הזקק היות אסור עוד שתי שנים (רש"י) אל משה חיים רוטנברג אחי העשיר של בעל "חידושי הרי"ם מגור, הגיע חסיד עני ובידו מכתב מהאדמו"ר רבי מנחם מנדל מקוצק. במכתב בקש האדמו"ר מרבי משה חיים לתרום לצרכי הוצאותיו של העני המתעד להשיא את בתו למזל טוב. העניק לו רבי משה חיים רובל אחד ופטרו לשלום. נדהם העני ואמר "כלום יתכן הדבר? הן הוצאות הדרך עלו יותר מרובלי" אך רבי משה חיים לא הוסיף אף פרוטה אחת. יצא

העני מביתו בפחי נפש, ובלב שבור ונכרא התכוון לשוב לביתו. עודני בדרך והנה אץ בעקבותיו שליחו של רבי משה חיים "המתן! המתן!" קרא השליח והעניק לעני סכום נכבד סכום שיספיק לכל הוצאות החתונה. התפלא העני על המעשה והחליט לשוב על עקבותיו, אל ביתו של רבי משה חיים ולברר את העניין. "מדוע נהג כך בתחילה" שאל את רבי משה חיים, "ומדוע שינה לבסוף את דעתו?" השיב רבי משה חיים "כשראיתך בא אלי ובידך מכתבו של האדמו"ר הבנתי כי אתה סמוך ובטוח כי הכסף כבר בכיסך כה בטחת בי שהעניק לך כסף עוד כי שכחת שיש בורא עולם ורק בו צריך לבטוח! משום כך דחיתך לשעה קלה קיוויתי כי על ידי כך תזכור מיהו ארון עולם ובמי עליך לבטוח ואז ורק אז הענקתי לך מכספי" (מעשה של צדיקים)

וַיִּבֶר יְהוָה, וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמְּנִי, כִּי־עֲלֶיךָ לֹא־נִתְּתִיהָ, לְשֵׁלָה בְּנִי" (וישב לטבו) בפסוק זה ניתן ללמוד שלושה דברים: א. הלבנת פנים שאומר הרשב"י טוב לו לאדם שיקפוץ לכבשן האש ושלא ילבין פני חברו ברבים. ב. את מידת הבושה עוד כמה שהתבייש יהודה שהיה מספיק חזק להודות על טעותו. ג. את מידת התוכחה שתמר הוכיחה את יהודה בחוכמה.

סיפור בהמשכים
"הדירה תפוסה" חלק ב

קיצור: ימים קשים מנשוא עברו על רבי לוי-יצחק שניאורסון, אביו של הרבי מליובאוויטש. עד לא מכבר היה רב העיר יקטרינוסלב וניהל את עדתו ברמה, על-אף רדיפות השלטונות. **המשך:** בהתחשבו ברבי לוי-יצחק וברצונו למעט בחוסר הנוחות שייגרם לו, התחכם ומסר את הצו לא לבתה של בעלת-הבית אלא למורה שחיפשה אף היא דירה לה ולבנה הקטן. על-פי התרשמותו המרבה נראתה עדינה יותר, והוא קיווה שאיתה יוכלו הרב והרבנית להסתדר טוב יותר. פניהם של הרב והרבנית נפלו כאשר התייצבו האישה והילד בפתח דירתם, בליווי בעלת-הבית. האישה נופפה בצו המאשר את כניסתם לדירה, ובהכרזה חגיגית פנתה לפנייהם אל בעלת-הבית ואמרה: "שניאורסון אינו רוצה שכנים נוצריים? אני אראה לו שאגור אצלו!". זה היה כשבעיים לפני יום-הכיפורים. רבי לוי-יצחק ביטא את כאבו לפני אשתו הרבנית, ואמר בדמעות: "כיצד אוכל להתפלל כאן ביום הקדוש?... גם עניין הכשרות הציק להם, מכיוון שמעתה יהיה להם מטבח משותף. ישבו הרב והרבנית לטכס עצה, אך שום מוצא לא עלה על דעתם. לאחר מכן הופתעו לגלות כי המורה הותירה את הצו על שולחנם קודם צאתה. עבר יום, חלף שבוע ועוד שבוע, והמורה לא באה. בתוך כך הופיעה בדירה כמה פעמים בתה של בעלת-הבית וטענה על ה'עוול', אולם בכל פעם הראו לה את הצו, המעיד על כניסתה הקרובה של המורה. החדר תפוס, אמרו לה. יום אחד, אחרי יום-הכיפורים, פגשה המורה את הרב ברחוב. היא ניגשה אליו ושאלה ביידיש: "רבי, איך עבר עליכם הצום? גם אני צמתתי... לרגע נאלם הרב דום מרוב הפתעה, אך האישה הוסיפה וסיפרה כי היא יהודייה, פליטה מפולין, וכי כדי להציל את חייה שינתה את שמה בתעודת הזהות. כך הצליחה לנדוד ללא חשש ממקום למקום עד שהגיעה לצ'אילי. "מיד כשראיתי אתכם", אמרה, "החלטתי לא להפריע לכם ולא להשביט את מנוחתכם. את הדברים שאמרת באוזני בעלת-הבית אמרתי לשם הסוואה בלבד. אתם יכולים להתגורר בחדרכם בשלום, ואם מישהו יבוא בטענות, הראו לו את הצו שלי"... סיפור נפלא זה ועוד ניסים מופלאים עודדו את הרב והרבנית בימי גלותם, אולם שנות הסבל הכריעו את בריאותו של רבי לוי-יצחק שניאורסון, ולאחר ששוחרר חלה מרוב צרות וייסורים, ונסתלק ביום רביעי כ' במנחם-אב תש"ד, בעיר אלמה-אטה שבקזחסטן. קברו בבית-העלמין היהודי בעיר מושך אליו רבים, שבאים לשפוך שיח ולהעתיר תפילה. **סוף!**

ע"פ ילקוט יוסף
כ"ר ד'

פנית ההלכות
"דיני חולה שאין בו סכנה בשבת"

כט. זקן שתש כוחו מוקנה ועיניו כהו מראות, והתעורר חשש בשבת שהוא עומד להתעורר באחת מעיניו, ולדעת הרופאים אין בזה כל חשש לפיקוח נפש, אין לחלל עליו את השבת במלאכות דאורייתא, אלא על ידי גוי. אבל במלאכות שאיסורן מדרבנן מותר אף על ידי ישראל. ולכן מותר ליתן שם טיפות עיניים לשיכוך הכאבים. וכן הסובל מדלקת עיניים מותר לו להשתמש בטיפות עיניים בשבת, וכן מותר לו ליתן שם משחה מתוך שפופרת באמצעות מקל. אבל אם יש לו רק כאב קל בעין, אין לו לעשות שום טיפול לרפואה. (ילקו"י שבת ד ע"מ ק) **ל.** אולם חולה עיניים שהוא בתחילת החולי כשיש כאבים עזים בעיניים, או באמצעה של המחלה, יש לחלל עליו את השבת בכל מה שהחולה צריך, שאף שאין מחללין את השבת בסכנת אבר, מכל מקום בסכנת עין יש לחלל את השבת, מפני ששרירי העין קשורים ללב, ויש בזה חשש פיקוח נפש. ובפרט שלדעת הרופאים בזמן הזה ברוב המקרים כשיש סכנת אבר כרוך הדבר בסכנת נפשות בלא קבלת טיפול דחוף. מחלות עיניים רציניות הרי הן בגדר פיקוח נפש ופעמים שיש לחלל עליהם את השבת. (ילקו"י שבת כ"ד עמוד ק) **ת. נ. צ. ב. ה.**

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנבון בן חוה	

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"